

Handläggare
Anna Palén
Telefon: 08 508 15 029

Till
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
2022-03-17

Handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar i Stockholms stad 2022- 2024

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2021/1518

Förvaltningens förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunerna har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar upp till 20 år som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt men inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning.

Arbetsmarknadsförvaltningen har, i samverkan med utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen samt i samråd med stadsdelsförvaltningarna, tagit fram en handlingsplan för perioden 2022–2024. Handlingsplanen utgår från Skolverkets allmänna råd för kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar. Den beskriver uppdragets bakgrund och innehåll, organisation för genomförandet, ansvarsfördelning samt inriktning för insatser på en övergripande nivå.

Förvaltningen är positiv till en handlingsplan för målgruppen men föreslår att den tydligare tar utgångspunkt i överenskommelsen mellan regionen och länets kommuner om samverkan kring barn i behov av särskilt stöd. Förvaltningen konstaterar också att ansvar för kommunal hälso- och sjukvård saknas för målgruppen vilket förvaltningen anser behöver korrigeras i handlingsplanen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunerna har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar under 20 år som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort

sin skolplikt men inte genomför eller har fullföljt utbildning i gymnasieskolan, gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning. Enligt Stockholms stads budget och ansvarsfördelning har arbetsmarknadsnämnden huvudansvaret för kommunens aktivitetsansvar för ungdomar under 20 år. Uppdraget genomförs i samverkan med utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

Skolverket har utarbetat allmänna råd för kommunernas arbete med aktivitetsansvaret (2016) och i dessa föreskrivs att kommunerna ska ha en strukturerad handlingsplan för sitt arbete. Kommunfullmäktige har tidigare fattat beslut om en sådan handlingsplan.

Arbetsmarknadsförvaltningen har, i samverkan med utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen samt i samråd med stadsdelsförvaltningarna, tagit fram en reviderad handlingsplan för perioden 2022-2024. Handlingsplanen beskriver uppdragets bakgrund och innehåll, organisation för genomförande, ansvarsfördelning samt inriktning för insatserna på en övergripande nivå.

De ungdomar som ingår i målgruppen för kommunens aktivitetsansvar ska erbjudas lämpliga individuella insatser. Insatser som främst ska syfta till att motivera till att påbörja eller återuppta studier. I andra hand ska stöd mot arbete erbjudas. Vissa grupper av ungdomar som nås i det uppsökande arbetet står långt från både studier och arbete och behöver andra typer av insatser innan eller parallellt med ett arbete för att motivera till studier.

Stadsdelsnämnderna som är huvudansvariga för både sociala insatser och fritidsinsatser är viktiga aktörer och utgör en central samverkanspart i arbetet som rör ungdomar inom kommunens aktivitetsansvar. Stadsdelsnämnden ska utifrån ett individperspektiv kring målgruppen för kommunens aktivitetsansvar erbjuda stöd utifrån socialtjänstlagen och LSS inför eller parallellt med insatser som genomförs av arbetsmarknadsnämnd eller utbildningsnämnd. Utifrån fritids- och fältverksamhet ska även stadsdelsnämnden fungera som en samarbetspart i arbetsmarknadsnämndens lokala uppsökande arbete. Samverkan utgår i första hand från ett lokalt arbete kring kommunens aktivitetsansvar och anpassas till lokala förhållanden.

Operativa rutiner, samt detaljerade beskrivningar av insatser ingår inte i handlingsplanen utan tas på förvaltningsnivå i samverkan mellan arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Remissen har sänts till stadsledningskontoret, socialnämnden samt stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Spånga-Tensta och Södermalm. Remissen ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2022-03-26.

Ärendet

I detta ärende redovisas arbetsmarknadsförvaltningens förslag på handlingsplan för arbetet med kommunens aktivitetsansvar. Handlingsplanen har tagits fram av arbetsmarknadsförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen samt i samråd med stadsdelsförvaltningarna. Handlingsplanen fastställer Stockholms stads övergripande rutiner för arbetet med kommunens aktivitetsansvar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ och familjestöd. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet 2022-03-10.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig överlag positiv till handlingsplanen för kommunens aktivitetsansvar i Stockholms stad 2022-2024 som arbetsmarknadsförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen samt i samråd med stadsdelsförvaltningarna tagit fram. Förvaltningen har däremot synpunkter om och förslag på nedan beskrivna förtydliganden och ändringar. Förvaltningen bedömer att det förvaltningen föreslår skulle tydliggöra redan vedertagna metoder gällande samverkan och socialnämndens ansvarområde.

Handlingsplanen beskriver löpande stadsdelsnämndernas ansvar för individuella insatser. Förvaltningen föreslår att handlingsplanen mer tydligt bör ta utgångspunkt från de skrivningar som finns i överenskommelsen mellan Region Stockholm och länets kommuner: Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS), särskilt bilaga 1. Förvaltningens uppfattning är att det skulle medföra en större samstämmighet mellan styrande dokument om hur samverkan mellan olika aktörer ska ske och de många möjligheter som finns.

Under rubriken **1.2 Förstärkt samverkan kring vissa målgrupper** framgår det i ett inledande stycke att vissa grupper av ungdomar som nås i det uppsökande arbetet står långt från både studier och arbete och behöver andra typer av insatser innan eller parallellt med ett arbete för att motivera till studier. Det framgår vidare att arbetet med dessa ungdomar behöver ske i nära dialog med socialtjänsten

och/eller regionen. Förvaltningen föreslår här ett inledande stycke om SIP (Samordnad Individuell Plan). Detta skulle tydliggöra den samverkansstruktur som finns för att *alla* barn och ungdomar i behov av särskilt stöd ska få de insatser de behöver och har rätt till.

Representanter för det kommunala aktivitetsansvaret samverkar med förvaltningen genom att besöka familjeenhetens ungdomsgrupp tre till fyra gånger per termin. Syftet med samverkansforumet är att handläggare ska få möjlighet att diskutera ärenden och samverka kring de ungdomar som har behov av sysselsättning. I sammanhang likt dessa kan representanter synliggöra behovet av SIP likaväl som handläggare från socialtjänsten. Detta föreslår förvaltningen bör tydliggöras i handlingsplanen.

Under rubriken **1.2.3 Ungdomar med psykisk eller fysisk ohälsa** beskrivs det att det i kommunens aktivitetsansvar inte ingår att erbjuda hälso- och sjukvårdsinsatser och att ansvaret i första hand ligger hos regionen och stadsdelsnämnder. Förvaltningen ställer sig frågande till formuleringen med motivering att ett kommunalt hälso- och sjukvårdsansvar för målgruppen inte finns. Förvaltningens förslag är att detta istället justeras till; *Här ligger ansvaret hos regionen*. Förvaltningen grundar detta på kommunens ansvar enligt Hälso- och sjukvårdslagen 12 kapitlet som sammanfattas i Socialstyrelsens meddelandeblad om kommunal hälso- och sjukvård (nr 9/2020).

Under rubriken **2.1. Arbetsmarknadsnämnden** framgår det i punktform vad som ingår i arbetsmarknadsnämndens ansvar. Ett ansvarsområde är att samverka med andra aktörer som erbjuder stödinsatser för att kunna stötta ungdomar i att etablera kontakter utifrån individuella behov. Förvaltningen föreslår att det i sammanhanget bör refereras till möjligheten att ge förslag på att sammankalla till SIP (Samordnad Individuell Plan). Då SIP är en väletablerad ingång för berörda aktörer anser förvaltningen att möjligheten till detta bör tydliggöras även i detta sammanhang.

Under rubriken **3.1. Strategisk samverkansgrupp unga** beskrivs den strategiska samverkansgrupp som har i uppdrag att på strategisk nivå initiera och följa upp gemensamma utvecklingsuppdrag och projekt, samt lyfta stadsövergripande frågor som rör ungdomar och unga vuxnas etablering. Syftet är både att upprätthålla en gemensam kunskap kring projekt och insatser, samt att driva och styra samverkan. I gruppens uppdrag ingår även övergripande styrning av kommunens aktivitetsansvar där frågor kring inriktning på arbetet, ansvarsfördelning, behov av nya insatser och resursfördelning, samt rapportering av arbete och resultat ingår.

Inom ramen för denna samverkan vill förvaltningen notera att delning av statistik och resultat av det uppsökande arbete som utförs är ett utvecklingsområde. Ett utvecklingsområde som behöver prioriteras för att öka förutsättningarna för att stadsdelsnämnderna smidigare och i ett tidigare skede ska involveras.

Förvaltning föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Hanna Jakhammer
Avdelningschef

Bilagor

1. Handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar i
Stockholms stad 2022-2024

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2022-02-28
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2022-02-28